

Protokoll 3/2024

fört vid Bromma stadsdelsnämnds sammanträde torsdagen
den 22 februari 2024 kl. 18:30-19:30, Alviks kulturhus

Ledamöter

Mattias Keresztesi (M) 1:e vice ordförande
Stina Andersson (S)
Rose-Marie Rooth (V) 2:e vice ordförande
Svante Thorell (MP)
Alexander Saednia (M)
Sara Emrooz (M)
Findel Madison (SD)
Johan Heinonen (S) Ordförande
Johan Duvdahl (C)
Laila Abdallah (S)
Petter Jennervall (S)
Pelle Johansson (S)
Louise Minnhagen (L)

Ersättare

Tove Lönstad (S)
Jeanette Frenkman (S)
Albin Ringstad (S)
Evelina Carlson (V)
Johanna Klamming (MP)
Erik Thonfors (C)

Övriga närvarande

Susanna Halldin Olsson Stadsdelsdirektör
Fredrik Skoglund Avdelningschef
Eva Runestig Avdelningschef
Joel Färlin Avdelningschef
Timmie Aspelin Nämndsekreterare

Justerare

Johan Heinonen (S) och Mattias Keresztesi (M)

Datum för justering

2024-02-23

Paragraf

§5

Sekreterare

Timmie Aspelin

§ 5**Verksamhetsberättelse med bokslut 2023**

BRO 2024/34

Beslut

1. Nämnden godkänner förvaltningens verksamhetsberättelse med bokslut för 2023, inklusive bilagor till förvaltningens tjänsteutlåtande, och överlämnar den till kommunstyrelsen.
2. Nämnden begär budgetjustering med 0,9 miljoner kronor avseende försening i parkinvesteringen upprustning av Tunnländsparken.
3. Nämnden beslutar om omedelbar justering av ärendet

Sammanfattning av ärendet

Förvaltningen bedömer att nämnden bidrar till att uppfylla kommunfullmäktiges tre inriktningsmål. Av kommunfullmäktiges 16 mål för verksamhetsområdet görs bedömningen att 13 mål har uppfyllts helt och tre mål har uppfyllts delvis. Förvaltningen beräknar en budget i balans.

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Johan Heinonen (S) finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Särskilt uttalande

Mattias Keresztesi m.fl. (M) och Johan Duvdal (C) lämnar särskilt uttalande enligt följande:

Vi vill inleda med att tacka förvaltningen för en gedigen verksamhetsberättelse med bokslut för Bromma Stadsdelsnämnd 2023.

Det finns många positiva aspekter att lyfta från verksamheten under föregående år – bland annat trygghetsskapande åtgärder i anslutning till Brommaplan och Blackeberg. Ekonomin har därtill skötts ansvarsfullt med god styrning och uppföljning.

Sett till hela staden kan vi i realiteten dock konstatera att 2023 var ett tufft år för Stockholm, inte minst ekonomiskt. Under den förra mandatperioden arbetade vi i Alliansen långsiktigt och systematiskt

med att ändra den tidigare ekonomiska politiken och bromsa den omfattande skuldutvecklingstakt som det socialdemokratiskt ledda styret hade satt igång mandatperioden dessförinnan. Det var ett krävande och omfattande arbete som av förklarliga skäl tog sin tid att genomföra. Det var därför mycket glädjande att kommunkoncernens externa bruttoskuld minskade med 2,5 procent under 2022. Det var första gången sedan år 2010 som skulden minskade på årsbasis.

Nu ser vi att skuldutvecklingstakten återigen ökar. För helåret 2023 ökade stadens skuld med nästan sju miljarder kronor, eller tio procent. År 2024 och 2025 förväntas skuldutvecklings-takten vara ungefär lika snabb. På grund av den höga upplångstaken har Socialdemokraterna tvingats höja ramen för extern upplåning med 10 mdkr till 90 000 mnkr eller motsvarande i utländsk valuta från den 1 januari 2024. Vi konstaterar också att räntekostnaderna är mycket höga. Prognostiserad räntekostnad för bolagskoncernen som helhet under den närmaste tolv månadersperioden estimeras med nuvarande antaganden att bli ca 2 345 mnkr – det återstår ännu att se vilka implikationer detta eventuellt innebär för Brommas del.

Samtidigt har Socialdemokraternas oförmåga att prioritera i stadens kärnuppgifter lett till att skatten har behövt höjas, tillsammans med höjda avgifter för boendeparkering, höjd taxa för vatten och avlopp samt avfall försvårar. I ett ekonomiskt klimat med tidigare skyhögt inflation var det klokt av socialdemokrater, vänsterpartister och miljöpartister att motstå frestelsen att höja kommunalskatten 2023 och således vältra över kostnaderna på medborgarna. Dock är vi motståndare till att det rödgröna styret i Stockholm väljer att höja kommunalskatten med 24 öre från 2024. Därmed kryper stockholmarnas skatt nu över 30-strecket, från 29,82 till 30,06. Låg skatt är en fråga om egenmakt och därigenom självbestämmande, så länge välfärdens kärna värnas

Vår ledstjärna är alltid ordning och reda i ekonomin. Dels för att det är nödvändigt för att kunna investera i Stockholm på lång sikt. Men framförallt för att stockholmarna aldrig ska behöva ta smällen av en oansvarig ekonomisk politik. Ordning och reda i stadens ekonomi är en förutsättning för att alla verksamheter i staden ska fungera. Service och omsorg till stockholmarna är utgångspunkten i stadsdelsnämndernas verksamheter, oavsett om den handlar om förskola, äldreomsorg, stadsmiljöarbete eller någon annan fråga som stadsdelsnämnderna tar beslut om.

Tack vare att vi prioriterar kommunens kärnuppgifter klarar vi av att prioritera det som är viktigast, en välfungerande skola och ett tryggt Stockholm.

Bromma har under 2023 utmärkt sig med ett särskilt gott resultat

inom trygghetsområdet, där 86 procent av brommaborna anser sig bo i en trygg stadsdel. Framgångarna inom tryggheten är glädjande och utgör ett fortsatt mycket angeläget område. Trygghet är också en central jämställdhetsfråga. Förvaltningens trygghetsfrämjande arbete, som grundat sig i den förra mandatperiodens politik med allianspartierna i majoriteten, har gett resultat. Vi vill dock fortsättningsvis satsa ytterligare på att öka tryggheten i hela Stockholm och bryta den våldsvåg som sköljer över vår stad. Vi föreslår en lång rad åtgärder, både förebyggande och repressiva: stöd och öppna insatser för föräldrar med barn i riskzon, utökad samverkan för eftervård av institutionsplacerade ungdomar, en central social insatsgrupp för särskilt svåra fall, ett förstärkt exit- och avhoppar-program, med breddning till minderåriga och anhöriga, fler trygghetskameror och ordningsvakter, förstärkt Trefas samt en tryggare stadsmiljö med bland annat mer belysning. Stödinsatser till barn och unga ska komma in direkt när det finns misstanke om att de riskerar att hamna i kriminalitet och stöd till föräldrarna ska erbjudas. Det ska finnas lokala förebilder och attraktiva alternativ till kriminalitet. En kombination av akuta insatser som stoppar det dödliga våldet nu och långsiktiga systemförändrande utvecklingsprocesser är avgörande för att få bukt med de problem som finns. Arbetet måste vara uthålligt och sträcka sig längre än en mandatperiod.

Vidare visar polisens kartläggning att Stockholms län har 63 öppna drogsccener – där bruk och försäljning av narkotika sker öppet och skapar allmän otrygghet i området. Två av de öppna drogsccenerna är numera i Bromma: Blackebergs Centrum och Vidängsvägen (Alvik). Därför är det olyckligt att vänstermajoriteten har sagt upp 120 av 180 ordningsvakter och 27 mobila team har blivit 6 stycken. Vi menar inte att ordningsvakterna är hela svaret på hur vi kommer åt otryggheten, men det är en viktig pusselbit i det förebyggande arbetet.

Glädjande är att andelen legitimerade förskollärare når årsmålet och att alla förskoleområden har minst en förskollärare per avdelning. Vi hoppas förskolan, pedagogiken och barns utveckling även fortsättningsvis är prioriterat eftersom kunskapsresan börjar i förskolan. Utbildade och engagerade förskollärare är av största vikt för att alla barn inom förskolan ska lyckas på den resan. Att behålla och öka andelen utbildade förskollärare är också förskolans största framtidsutmaning. Därför är det viktigt att Brommas förskolor har goda förutsättningar att locka utbildade förskollärare. Forskning visar dessutom att tidiga insatser, och tidig utbildning, ger större positiv effekt än senare sådana. Om vi satsar på förskolan kan både samhället och den enskilda individen vinna mycket.

Vidare har nuvarande majoritet i Stockholm infört en central förskolenämnd. Vi anser att förskolan står inför flera

framtidsutmaningar varav flertalet delas av staden som helhet. Rekrytering av legitimerade förskollärare och utbildade barnskötare, kompetensutveckling och vidareutbildning är bara ett axplock av områden där vinsterna kan vara betydande om Stockholm stad samordnar stadsdelarna i större utsträckning. Vi anser dock att det är viktigt att centraliseringen håller sig inom begränsade och tydliga ramar och inte begränsar möjligheterna till lokal särprägel.

Vi vill att staden arbetar vidare för att hitta lösningar så att fler av skolornas idrottshallar tillgängliggörs för föreningar, medborgare och andra ideella krafter att använda på kvällstid- och helger då skolverksamhet ej pågår. Särskilt önskvärt skulle vara att det genomförs nödvändiga byggnationer så att Mariehällsskolans idrottshall kan tillgängliggöras kvällstid då området behöver särskild fokus. Utöver att tillgängliggöra idrottshallen i Mariehäll behöver området fler insatser för växande barn – och ungdomskullar. Fritidsverksamhetens filial i närheten till Mariehällskolan med öppettider två dagar i veckan är lovård, men inte tillräcklig. Under 2024 kommer Bromma att få ett ungdomens hus vid Islandstorget vilket är positivt. Vi vill att Mariehäll blir nästa område för nyetablering av ett ungdomens hus då nutida och framtida behov i området är stora.

Vi lovar inte allt åt alla. Men vi lovar att prioritera de kommunala kärnuppgifterna, utan att höja skatten. När stockholmarna vänder på slantarna för att få ekonomin att gå ihop, krävs det ansvarstagande och prioriteringar också från politiken – det gäller såväl i Bromma som i resten av Stockholm.

Findel Madison (SD) lämnar särskilt uttalande enligt följande:

Svenska i förskolan

Förskolepersonalens förmåga att tala svenska är av avgörande betydelse för barnens språkutveckling. Genom att förstå och kommunicera på svenska kan personalen skapa en stimulerande språkmiljö där barnen kan växa och utvecklas. Att behärska det svenska språket möjliggör också en mer effektiv undervisning och stödjer barnens förståelse för det samhälle de lever i, men förenklar också kommunikationen med kollegor och vårdnadshavare. Det blir uppenbart genom verksamhetsberättelsen att kompetensutveckling på detta område är ett krävande och långdraget arbete. Därtill kostsamt. Trots förvaltningens tidigare utsaga om att metoden kompetensbaserad rekrytering och möjligheterna till arbetsprover räcker för att säkerställa gott yrkesspråk vidhåller Sverigedemokraterna behovet av en särskild utredning för hur språktester kan användas vid nyrekrytering i förskolan. Senare vittnesmål om att språkutveckling hos befintlig personal är tungrodd stöder även att insatserna bäst görs redan i urvalet vid rekrytering.

Fysisk aktivitet för äldre

För äldre är regelbunden fysisk aktivitet inte bara en fråga om hälsa, utan också en nyckel till välbefinnande och livskvalitet. Lärarledd idrott och motion för äldre spelar en avgörande roll i att främja fysisk aktivitet och social interaktion samtidigt som de erbjuder en trygg och anpassad miljö för träning.

Det är beklagligt att endast 47 procent av Brommas äldre i medborgardialog uppger att de är nöjda med möjligheterna till sådana aktiviteter. Denna siffra visar på behovet av att förbättra tillgängligheten och marknadsföringen av lärarledd idrott och motion för äldre. Under 2024 är det därför av yttersta vikt att prioritera spridningen av information om dessa aktiviteter. Genom att öka medvetenheten och tillgängligheten kan vi hjälpa fler äldre att upptäcka glädjen och fördelarna med regelbunden fysisk aktivitet, vilket i sin tur kan bidra till att skapa en mer aktiv och hälsosam äldre population.

Tillgången till parker och naturområden

För invånarna i Bromma är tillgången till välutrustade parker och naturområden avgörande för en hälsosam och aktiv livsstil. Den oroande minskningen till 73 procent nöjdhet 2023 pekar på behovet av att säkerställa att invånarna har tillräckliga möjligheter till utomhusaktiviteter. Det uppsatta årsmålet på 80 procent bör vara en prioritet för att främja välbefinnandet och gemenskapen i samhället. En delorsak till att målet inte nås kan vara exploatering i grönområden. Det är av yttersta vikt att Brommas grönområden bevaras för både nuvarande och kommande generationers välbefinnande. Att skydda dessa områden är avgörande för att säkerställa att invånarna har tillgång till platser där de kan njuta av naturen, träna och koppla av. För att uppfylla målet på 80 procent nöjdhet är det därför viktigt att prioritera bevarandet av Brommas grönområden.

Närproducerat eller ekologiskt?

Närproducerad mat erbjuder en betydande miljöfördel jämfört med ekologiskt producerad mat som ofta måste transporteras långa sträckor. Genom att minska avståndet som maten måste resa minskar utsläppen av växthusgaser och miljöpåverkan från transporter. Sverigedemokraterna misströstar därför inte över att årsmålet om 70 procent ekologiska måltider och livsmedel i kommunens verksamheter inte uppnås.

Kommunfullmäktige bör överväga att ompröva det centrala målet och i stället fokusera på att främja närproducerade alternativ. Genom att prioritera närproducerad mat kan kommunen minska sin klimatpåverkan och främja lokal matproduktion och ekonomi. Att stödja lokala bönder och producenter kan också öka matens kvalitet och näringsvärde samtidigt som det bidrar till att bevara landsbygdens ekosystem och biologiska mångfald. I oroliga tider är

det också av yttersta vikt att bidra till att öka landets självförsörjandegrad. Det är därför viktigt att se över målen för att säkerställa att de är i linje med de mest hållbara alternativen för miljön och samhället som helhet.

Noll självförsörjande "nyanlända" hushåll

Det är beklagligt att inget av de nyanlända hushållen i Bromma blev självförsörjande under 2023. I stället hamnar familjerna i bidragsberoende och utanförskap. Förvaltningen måste granska och förbättra möjligheterna samt skapa incitament att söka arbete. Att underlätta tillgången till arbetsmarknaden och samtidigt ställa krav är avgörande för att integrera dessa grupper i samhället och främja deras ekonomiska självständighet och välbefinnande.

Handlingar i ärendet

- 1475976 (Godkänd - R 1) Verksamhetsberättelse 2023 Bromma stadsdelsnamnd
- 1475945 Bilaga 01 - Sdn06 VB 2023
- 1475951 Bilaga 02 - UH018 Bromma SDF 706
- 1475955 Bilaga 03 - Uppföljning av intern kontroll, Bromma stadsdelsnämnd
- 1475961 Bilaga 04 - GDPR Årsrapport 2023 Bromma
- 1475963 Bilaga 05 - Underlag till förskolerapport Bromma stadsdelsnämnd 2023
- 1484795 Bilaga 06 - Nyckeltal 2023 Bromma

Signerat av

Detta dokument har signerats digitalt av följande personer

Namn	Datum
Johan Esko,Heinonen	2024-02-23
Matyas-Gyorgy,Keresztesi	2024-02-23